

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับ
การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6

นายสมคิด จุ่มทอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท.ศ. 2528

ISBN 974 - 564 - 445 - 5

010747

i 176289A0

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS
CONCERNING THE JOB PERFORMANCE OF
SCHOOL ADMINISTRATORS OF LARGE SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF GENERAL EDUCATION DEPARTMENT
IN EDUCATIONAL REGION SIX

Mr. Somkid Jeomthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6

โดย

นายสมคิด จุ่มทอง

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....*สมคิด จุ่มทอง*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*ประคิษฐ์ บุณนาค*..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....*นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์)

.....*นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6

ชื่อนิสิต นายสมคิด จุ่มทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 7 จังหวัด คือ จังหวัดลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท และอุทัยธานี รวม 25 โรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียน 109 คน และอาจารย์ 346 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 455 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งครอบคลุมการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร
ในโรงเรียน การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารอาคารสถานที่และบริการ การ
บริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประเมินค่า ได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 455 ฉบับ
และได้รับคืนที่สมบูรณ์ใช้ได้ จำนวน 431 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.73

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ มีความคิดเห็นตรงกันว่า การปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีการปฏิบัติ
งานอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1.1 การบริหารกิจการนักเรียน
- 1.2 การบริหารงานธุรการและการเงิน
- 1.3 การบริหารอาคารสถานที่และบริการ
- 1.4 การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน
- 1.5 การบริหารงานวิชาการ
- 1.6 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม
ศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียน
และอาจารย์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานทุกปัญหา อยู่ในระดับน้อย
ยกเว้นบางปัญหาที่อาจารย์มีความเห็นว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ผู้บริหารมีความเห็นว่า
เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ

- 2.1 ซากการประสานงานของฝ่ายหรือหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ของโรงเรียน
- 2.2 ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพดีพอ
- 2.3 ผู้บริหารไม่ชอบปฏิบัติงานตามแผนงาน แต่ชอบทำงานตามสถานการณ์
- 2.4 ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน
- 2.5 ซากการมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานแต่ละระดับ หรือแต่ละหน่วยงานย่อยให้ชัดเจน
- 2.6 ซากการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย หรือแต่ละหน่วยงานย่อยในโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions of Administrators and Teachers
Concerning the Job Performance of School
Administrators of Large Secondary Schools
under the Jurisdiction of General Education
Department in Educational Region Six

Name Mr. Somkid Joomthong

Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya

Department Educational Administration

Academic Year 1984

ABSTRACT

The Purposes of the Study :

1. To study the opinions of administrators and teachers concerning the job performance of school administrators of large secondary school under the jurisdiction of General Education Department in Educational Region Six.
2. To study the existing problems and obstacles concerning the job performance of school administrators of large secondary school under the jurisdiction of General Education Department in Educational Region Six.

Procedures :

The sample used in this research was composed of the school administrators and teachers in the large secondary school under the jurisdiction of General Education Department in Educational Region Six, from 7 provinces namely : Lopburi, Saraburi, Singburi, Angthong, Ayudhya, Chainat, and Uthaithani. There were 109 school administrators and 346 teachers from 25 large secondary schools. The total population was 455 .

The instruments used in this study was the questionnaire composing of 6 job performances of secondary school administrators : academic, school personnel, school business and finance, school plant planning and services, student affairs, and public relations administration, The questionnaire included a check - list and rating scale. Four hundred fifty-five copies of the questionnaire were distributed and four hundred thirty-one completed copies (94.73 %) were returned.

The data were analysed by using percentages, means, and standard deviations.

Findings and Conclusions :

1. There were no differences between administrators' and teachers' opinions concerning the job performance of school administrators of large secondary schools under the jurisdiction of General Education Department in Educational Region Six. There were six job performances of large secondary school administrators which were performed at the above average level.

The following were the jobs performed most to the jobs performed least.

- 1.1 Student Affairs Administration
- 1.2 School Business and Finance Administration
- 1.3 School Plant Planning and Services Administration
- 1.4 School Personnel Administration
- 1.5 Academic Administration
- 1.6 Public Relations Administration

2. In general, the administrators' opinions were similar to the teachers' in the direction that the intensity of the problems and obstacles were minimal, except for six problems which the teachers considered to have low intensity which the administrators considered to have the least intensity. These six problems were as follows :

- 2.1 There were no coordinations between different units in schools.
- 2.2 The communication system in schools was not efficient.
- 2.3 Administrators did not work according to plans, but tend to perform according to situations.
- 2.4 The administrators did not have enough knowledge, skill nor experiences in the job performances.
- 2.5 The administrators did not clearly delegate their authorities to different level or units in their schools.
- 2.6 There were no set duties and responsibilities for each unit in schools.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุคย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้ความรู้แล เอาใจใส่ช่วยเหลือแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จสมบูรณ์

การสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไวรทัศน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ประสพ ประสงค์จรรยา อาจารย์ภิญญาพร วัฒนเจริญ อาจารย์คำนึ่ง คาวินุกย์ อาจารย์ปราณีต ชาวเนียม อาจารย์เจริญรัตน์ โปษะกานนท์ อาจารย์สุรชัย เทียนขาว อาจารย์จำเนียร โทประเสริฐ และอาจารย์ชวีชัย เจริญทอง ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้วิจัยและได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาของแบบสอบถาม นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน และอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 6 ในการตอบแบบสอบถาม

อาจารย์จำเนียร สุขหลาย ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์ประทุม ศรีรักษา ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี อาจารย์สุพีร์ आयวัฒน์ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ เขต เขตการศึกษา 6 ได้กรุณาออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ และอาจารย์จุไร ลียากาศ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา ได้แนะนำสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านที่กล่าวข้างต้น จึงขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

สมคิด จุ่มทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
รายการตารางประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อจำกัดของการวิจัย	8
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11
วิธีดำเนินการวิจัย	11
ลำดับชั้นในการ เสนอรายงานการวิจัย.....	14
2 วรรณคดี เอกสารอ้างอิง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของการปฏิบัติงาน	15
ความหมายของการบริหาร	16
กระบวนการบริหาร	18
การบริหาร การศึกษา	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภารกิจของผู้บริหารการศึกษา	21
การบริหารงานวิชาการ	27
การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน	31
การบริหารงานธุรการและการเงิน	35
การบริหารอาคารสถานที่และบริการ	41
การบริหารกิจการนักเรียน	46
การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	51
เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา	56
วิธีการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	67
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การสร้างแบบสอบถาม	72
การรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	78
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	113
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	113
วิธีดำเนินการวิจัย	113

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุปผลของการวิจัย	115
การอภิปรายผลและขอ เสนอแนะ	121
ขอ เสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	134
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	142
ประวัติผู้เขียน	157

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

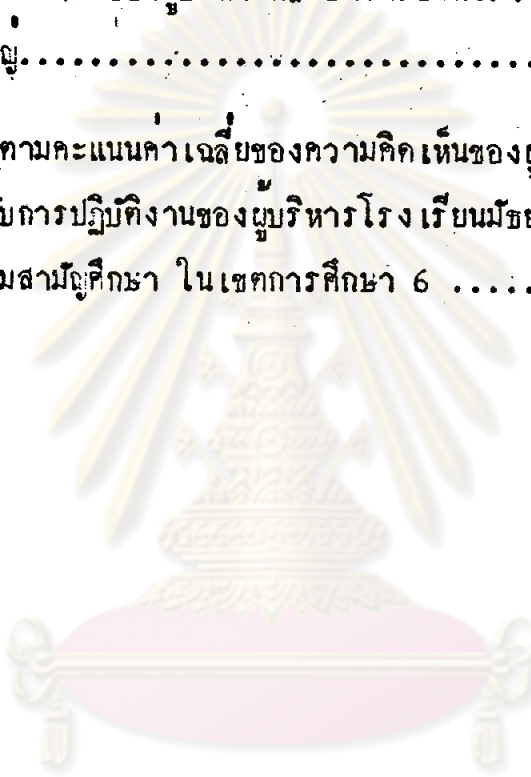
ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามจังหวัด โรงเรียน นักเรียน กลุ่มผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มตัวอย่าง.....	69
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ประชากร.....	75
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....	80
4	การบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	83
5	การบริหารงานบุคลากร ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	87
6	การบริหารงานธุรการและการเงิน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	91
7	การบริหารอาคารสถานที่และบริการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	95
8	การบริหารกิจการนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	99
9	การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	103

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

10 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	107
11 แสดงการจัดอันดับที่ตามคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6	111

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย